

MARNO JÁNOS

Elveszőben

*Egyszer megláttam magam az utcán
menni, sápadtan, űzötten, és
kétségbeesetten. Arra gondoltam magamban
alighanem, hogy kutyául festek,
kutyábbul talán, mint akit éppen most
ráncigáltak elő egy kutya szájából,
rongyosan, csontra aszottan, elmenőben
a Bástya vagy az Uránia mozi mellett,
vagy lecövekelve inkább, és hosszan el nem
mozdulva onnan, de honnan? Ezt talán soha nem
tudom már meg, mert gondolatban másutt
járok, más évszakban, évben, hónapban
és napszakban, és még sokkal nehezebben megy
követni magam, mintha ott bóbiskolnék
egy iskolapadban, a büntudattól félig
lebénultan, s a növekvő rettenetben, hogy a betűk
nekiesnek mindjárt a fejemnek, feltörrik,
majd felzabálják az agyvelőmet, hiszen ők
előbb voltak nálam, okkal formálnak hát jogot
arra, hogy ők faljanak fel engem és ne én
fogyasszam el őket szavanként a hülye
mondataimban; pedig eleinte kezes-
bárányokként viselkedtek velem, mikor
jeleskedtem még a betűvetésben, csak hát mikor
volt az már, mikor, mintha nem ezt pontosítottam
volna három sorral fentebb, szegény anyám
is gyereklány lehetett még, míg apám börtönben,
erre régóta készíthetett már valami,
kitérnem, rátérnem a börtönkérdésre,
elszakadva a Bástyától meg az Urániától, a két
mozitól, ugye, hiszen a Bástya remekül
megállná a helyét egy párszáz évvel ezelőtti
börtön neveként is, mint ahogy az Uránia név
hallatán elsőre kávéházat tippelne az ember. A múzsa
nyilvános helyét. Ám nem azét, akiért
az életedet dobnád egy hullazsákba, mielőtt
ő dobná téged a szemétre. Majd a jelenet itt
kimerevülne, mégiscsak egy moziban találnád
magad te is, moco-roghatnékodban
a hirtelen beállt dögunalomban.
Szem elől vagyunk vesztve, azt hiszem.*

Információcsapda

*Nárcisz a csap fölé hajol, mintha
biciklizne, baja fel-fellobban
tehát, hátrafele, vagy előrebill,
bele az arcába, szemébe, mikor
merre surrog szájában a fogkefe.
Mert rögeszméje a belső forma
újfent; a legbelső forma, mely elben
kész rá, hogy a tartalmat kizárja,
kerüljön bárki szeme elé tárgya,
a repedt mosdókagyló, még otthon,
a két lány közt, mivel odaátról
nincs róluk híre, s tudjuk, hogy nem is lesz,
és ha mégis érkezne valami, azt
az időben nem tudnánk hova tenni.*

Szarszó

versmagyarázat J. A.-nak

*A tányérképző nő szájában a hús,
valamint a szó szarrá csócsálva
formálódik és duzzad, egyre duzzad,
a nyelvét hátratólja, és bele-
tuszkolja lassan a nyelvcsövébe,
kész csoda, hogy még bírja szusszal, más
már rég megfulladt volna, teszem, én
egész biztosan, a szarfóbiámmal,
ezért is bámulom alighanem
ezt a nőt, nem bírom levenni róla
a szemem, érzem, hogy a szemgolyóm
is megtelik szarral, és csak hallgatom,
miket képes még összehordani
ottan, szart elvontan és szart szorosan.*

1974

*Társam egy fa előtt eresztett gyökeret,
engem egy bokor ejtett foglyul, kínzó
félelmek, valamint féltékenység
gyötört, megnyúzott, úgy vetkőztetett,
félkörben, mészkőből, a színpalak,
csípőm felett csak fogytak a rétegek,
combom s úgyékom eleve odalett;
s akkor a szemem sarkában a társam
jelent meg, ahogy a markában szorongat
valamit, ami még élhet. Évekbe
tellett felmérnem, hogy nem egy egész
madár volt az, hanem csupán a torka,
elnémulva, mintha csukáé volna,
mely szálkáját nyelve hívja a hajnalt.*

Gravitáció

*Emlékezetszürkület. Derékig állok
a vörös agyagban, a verandán anyám
hálóköntösben, kétségbeesett
hangon tessékel bennünket befelé
a házba, nyárvégi hajnal, szürke
baja a szürkületben csapzottan mered
az égnek, amely állítólag tele
mára emberi űrszeméttel, s amit
párszáz évvel ezelőtt még imával
hajlott feltölteni az ember. Hanem
anyámboz visszatérve még mindig
nebezményezem, amiért nem aludt
nyugodtan az éjjel, aggodalmából
származhat-e más, mint nebézkedésem.*

Irgalom

Barnás Ferencnek

*Embererdő. Fekszem, kilencévesen,
alulnézetből, mint a Kilencedik
Kispöcse, és nem látok el a rohadt
fejemig. Rücskös vagyok, mint egy szobor,
batalmas talapzattal ellátva, és
gyűlölettel a csecsemők iránt,
akik a szomszédban gyűlnek ilyenkor
össze, ordítózza, mintha üldöznék
őket a Szörny, akit cserbenhagyva
jöttek néhány napja erre a mocskos
világra, és így most okkal érzik
bekerítve magukat a fehérre
mázolt pólázó asztalon. Ha rajtam
múlna, kimúlna mind, minden irgalom.*

